

Liikluskindlustuse seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Liikluskindlustuse seaduse muutmine

Liikluskindlustuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 1. Reguleerimis- ja kohaldamisala

(1) Käesoleva seadusega reguleeritakse sõiduki transpordivahendina kasutamise käigus kahju põhjustamisest tuleneva vastutuse kohustuslikku kindlustust (edaspidi *kohustuslik liikluskindlustus*), kindlustamata sõidukile rakenduvat sundkindlustust (edaspidi *automaatne liikluskindlustus*) ja vastutust kindlustamata sõiduki juhtimise eest.“;

2) paragrahvi 1 täiendatakse lõigetega 1¹–1³ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Sõiduk käesoleva seaduse tähenduses on üksnes mootori jõul liikuv maismaa sõiduk, samuti selle haagis.

(1²) Käesolevat seadust kohaldatakse sõiduki mis tahes kasutamisele transpordivahendina, sõltumata maastikust, millel sõidukit kasutatakse, ja sellest, kas sõiduk seisab või liigub.

(1³) Käesolevat seadust ei kohaldata, kui juhtumi toimumise ajal kasutati sõidukit muul otstarbel kui transpordivahendina, muu hulgas:

1) terrorikuriteo toimepanemise vahendina;

2) spordivahendina võistlusel, treeningul, koolitusel ja muul samalaadsel üritusel, kui tee või ala, millel sõidukit kasutatakse on jalakäijatele, pealtvaatajatele ja teistele sõidukitele suletud, arvestades käesoleva seaduse § 45 lõikes 4 sätestatut.“;

3) paragrahvi 3 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Välisriigis põhiasukohta omava sõiduki ja liiklusregistris registreerimise kohustuseta sõiduki juhil peab liikluses osalemise korral kaasas olema poliis, roheline kaart või muu kohustusliku lepingu olemasolu tõendav dokument, mille võib esitada ka elektroonilisel kujul.“;

4) paragrahvi 4 senine tekst loetakse lõikeks 1 ja selle sissejuhatav lauseosa ning punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Leping tuleb sõlmida järgmiste sõidukite suhtes, mille põhiasukoht on Eestis:

1) sõiduk, sealhulgas maastikusõiduk, mis on registreeritud või tuleb registreerida liiklusseaduse alusel loodud liiklusregistris (edaspidi *liiklusregister*);“;

5) paragrahvi 4 lõike 1 punkt 5 tunnistatakse kehtetuks;

6) paragrahvi 4 lõiget 1 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses:

„6) muu sõiduk, mille valmistajakiirus ületab 25 kilomeetrit tunnis, või sõiduk, mille valmistajakiirus ületab 14 kilomeetrit tunnis ning täisvarustusega sõiduki mass ilma veoseta ja juhita on suurem kui 25 kilogrammi.“;

7) paragrahvi 4 täiendatakse lõigetega 2 ja 3 järgmises sõnastuses:

„(2) Leping tuleb sõlmida ka välisriigis, välja arvatud Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis ja Šveitsi Konföderatsioonis, (edaspidi *kolmas riik*) põhiasukohta omava sõiduki suhtes, millega kahju tekitamisest tulenev vastutus ei ole kindlustatud.

(3) Kindlustuskohustust ei ole järgmiste sõidukite suhtes:

- 1) üksnes füüsilise puudega inimeste jaoks ette nähtud mootori jõul liikuv ratastoolsõiduk;
- 2) raudteesõiduk ja muu rööbassõiduk, välja arvatud tramm.“;

8) paragrahvi 5 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Lepingu sõlmimise kohustust ei ole järgmiste kindlustuskohustusega hõlmatud sõidukite suhtes:

- 1) sõiduk, mis on liiklusregistrist ajutiselt kustutatud või mille registrikanne on peatatud liikluseaduses sätestatud korras, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti;
- 2) vanasõiduk ja võistlussõiduk, mida liikluses ei kasutata;
- 3) Kaitseväe, Kaitsepolitsei, Kaitseväe ja Piirivalveametite valduses olev sõiduk, mille omanik või vastutav kasutaja on eelnimetatud asutus ja mida kasutatakse Eestis;
- 4) liiklusregistris registreerimata sõiduk, mida kasutatakse väljaspool teeliiklust üksnes avalikuks liikluseks suletud lennuvälja, sadama või kinnistu territooriumil või muul avalikuks liikluseks suletud alal;
- 5) sõiduk, mis tuleks liiklusregistris mootorsõidukina registreerida, kuid mida ei ole võimalik tüübivastavusnõuetele või tehnonõuetele mittevastavuse tõttu liiklusregistris registreerida ning mida ei ole lubatud seetõttu liikluses kasutada.“;

9) paragrahv 6 tunnistatakse kehtetuks;

10) paragrahvi 8 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kindlustusjuhtum on kolmandale isikule sõidukiga kahju tekitamine sõiduki transpordivahendina kasutamise käigus.“;

11) paragrahvi 8 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

12) paragrahvi 11 lõikes 2, §-s 78 ja § 80 lõikes 1 asendatakse sõnad „kindlustuskohustuse täitmine“ sõnadega „liikluskindlustuse olemasolu“ vastavas käändes;

13) paragrahvi 13 lõigetes 3 ja 4 asendatakse tekstiosa „punktis 5“ tekstiosaga „lõikes 2“;

14) seadust täiendatakse §-ga 13¹ järgmises sõnastuses:

„§ 13¹. Kahjunõuete ajaloo tõendi arvesse võtmine

(1) Kui kindlustusmakse arvutamisel või mistahes allahindluse tegemisel võetakse arvesse kindlustusvõtja käesoleva seaduse § 76 lõikes 4 nimetatud kahjunõuete ajaloo tõendit, ei või kindlustusandja kohaldada tingimusi, mis kohtlevad kindlustusvõtjaid ebavõrdselt teises lepinguriigis väljastatud kahjunõuete ajaloo tõendi või nende kodakondsuse või endise elukoha tõttu.

(2) Kindlustusandja avalikustab üldised põhimõtted käesoleva seaduse § 76 lõikes 4 nimetatud kahjunõuete ajaloo tõendi põhjal varasema kahju arvestamise kohta kindlustusmaksete suuruse arvutamisel.“;

15) paragrahv 22 tunnistatakse kehtetuks;

16) paragrahvi 23 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kahjustatud isik võib kindlustusjuhtumi toimumise korral esitada kahju hüvitamise nõude kindlustusandja vastu, kui kindlustatud isik vastutab kahjustatud isiku ees.“;

17) paragrahvi 23 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

18) paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Kindlustusandja on kohustatud kahjustatud isikule tema nõudmisel selgitama kahju hüvitamise põhimõtteid ja kindlustusandja kasutatavat kahjuhüvitise arvutamise meetodikat.“;

19) paragrahvi 24 senine tekst loetakse lõikeks 1 ning selle esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kindlustusandja hüvitab kindlustatud isiku asemel kahjustatud isikule kindlustusjuhtumi tagajärjel tekitatud kahju võlaõigusseaduse 7. peatükis sätestatud ulatuses, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.“;

20) paragrahvi 24 täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Kahjude hüvitamise praktika ühtlustamiseks koostab fond hüvitatava kahju arvutamise ja hüvitamise soovitusliku meetodika kahjuliikide kaupa.“;

21) paragrahvi 25 lõikes 1 asendatakse arv „1 200 000“ arvuga „1 300 000“ ja arv „5 600 000“ arvuga „6 450 000“;

22) paragrahvi 25 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/103/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse ja sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmise kohta (ELT L 263, 7.10.2009, lk 11–31) artikli 9 lõike 2 alusel ja kooskõlas artikliga 28b vastu võetud Euroopa Komisjoni delegeeritud õigusaktiga indekseeritakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kindlustussummat iga viie aasta järel ühtlustatud tarbijahinnaindeksi muutusega. Asjaomases Euroopa Komisjoni õigusaktis sätestatud kuupäevast alates loetakse kindlustussummaks indekseerimise tulemusel saadud kindlustussumma viimasena tehtud indekseerimise järgi.

(5) Fond avaldab kehtivad kindlustussummad oma kodulehel. Kui kindlustussumma muutub käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud korras, avaldab fond kehtiva kindlustussumma koos viitega asjaomasele Euroopa Komisjoni õigusaktile.“;

23) paragrahvi 26 lõige 9 tunnistatakse kehtetuks;

24) paragrahv 27 tunnistatakse kehtetuks;

25) paragrahvi 28 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

26) paragrahvi 29 pealkirjas ja lõike 1 esimeses lauses ning § 30 pealkirjas asendatakse sõnad „Ülalpidamishüvitise ja töövõimetushüvitise“ sõnaga „Töövõimetushüvitise“;

27) paragrahvi 29 lõige 8 tunnistatakse kehtetuks;

28) paragrahvi 29 lõige 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(9) Hüvitise arvutamisel kahjustatud isiku netotulu indekseeritakse, arvestades keskmise brutopalgaga muutust.“;

- 29) paragrahvi 29 lõige 13 tunnistatakse kehtetuks;
- 30) paragrahvi 30 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;
- 31) paragrahvi 30 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:
„(6) Hüvitis arvutatakse ümber, kui kahjustatud isikul tekib või oleks tekkinud õigus vanaduspensionile. Hüvitise ümberarvutamisel võetakse kahjustatud isiku netotulust enne kindlustusjuhtumit arvesse 60 protsenti.“;
- 32) paragrahvid 31 ja 32 tunnistatakse kehtetuks;
- 33) paragrahvi 33 punktid 2, 3, 6 ja 9–11 tunnistatakse kehtetuks;
- 34) paragrahvi 33 täiendatakse punktiga 13 järgmises sõnastuses:
„13) veolepingu, välja arvatud reisijaveolepingu korral kindlustusjuhtumi põhjustanud vedaja veetava veose kahjustamisest või kaotsiminekest tulenevat kahju.“;
- 35) paragrahvi 35 lõike 1 sissejuhatav tekstiosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„Kahjustatud isikul on võimalik valida, kas kahju hüvitamist nõuda.“;
- 36) paragrahvi 35 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:
„(1¹) Kahjustatud isik ei või sama kindlustusjuhtumiga seoses nõuda kahju hüvitamist nii kahju põhjustaja kindlustusandjalt kui ka kahjustatud isiku kindlustusandjalt, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Samuti ei või kahjustatud isik pärast nõude esitamist seda tagasi võtta ega esitada nõuet teise kindlustusandja vastu.“;
- 37) paragrahvi 36 lõiked 2 ja 3 tunnistatakse kehtetuks;
- 38) paragrahvi 40 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:
„(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsus kehtib ka teise §-s 35 nimetatud hüvitamiseks kohustatud kindlustusandja suhtes, kelle vastu kahjustatud isikul oli õigus esitada kahju hüvitamise nõue.“;
- 39) paragrahvi 41 lõike 2 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;
- 40) paragrahvi 41 lõiget 2 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:
„3) kindlustusjuhtum ei toimunud Eestis.“;
- 41) paragrahvi 41 lõike 3 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;
- 42) paragrahvi 44 lõikes 1 asendatakse sõna „raviasutusele“ sõnaga „Tervisekassale“;
- 43) paragrahvi 44 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(2) Kindlustusandja ei hüvita kindlustusjuhtumi põhjustanud sõidukijuhi ravikulusid, kui sõidukijuhi suhtes on kindlustusandjal õigus kohaldada käesoleva seaduse §-s 53 sätestatud tagasinõude õigust.“;
- 44) paragrahvi 44 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:
„(3) Fond ei hüvita kindlustamata sõidukit juhtinud isiku ega automaatse liikluskindlustusega sõidukit juhtinud isiku ravikulu.“;

45) paragrahvi 45 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kindlustamata sõidukiga põhjustatud kindlustusjuhtumi korral hüvitab kahju fond.“;

46) paragrahvi 45 täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

„(3) Fond ei hüvita kahju, kui kindlustusjuhtum on põhjustatud avalikuks liikluseks suletud alal käesoleva seaduse § 5 punktis 4 nimetatud sõidukiga, mida ei ole lubatud kasutada üldkasutatavatel teedel.

(4) Vaatamata käesoleva seaduse § 1 lõike 1³ punktis 2 sätestatule hüvitab fond pealtvaatajale, jalakäijale, kõrvalseisjale ja teistele kolmandatele isikutele sõidukiga tekitatud kahju käesolevas seaduses sätestatud ulatuses ja osas, milles kahju ei hüvitata muu vastutuskindlustuse lepingu, tagatiskokkuleppe või seaduse alusel.“;

47) paragrahvi 46 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Fond ei hüvita tuvastamata jäänud sõidukiga põhjustatud kahju, mis seisneb:

1) sõiduki hävimises või kahjustumises, välja arvatud juhul, kui sama kindlustusjuhtumi tagajärjel on tekitatud ühele või mitmele isikule vähemalt raske kehavigastus või raske tervisekahjustus või on põhjustatud isiku surm;

2) sõiduki poolt tee kasutamise käigus tee seisukorra halvendamises selle määrdumise, teeaukude ja pikiroobaste tekkimise, teemärgiste ja -peenarde kulumise ning muu sellise tõttu;

3) asja kahjustamises või hävimises viisil, et tundmatu sõiduk ei puudutanud kahjustatud asja.“;

48) seadust täiendatakse §-ga 50¹ järgmises sõnastuses:

„§ 50¹. Fondi poolt kahju hüvitamine kindlustusandja maksejõuetuse korral

(1) Kui Eestis või teises lepinguriigis põhiasukohta omava ja seal kindlustatud sõidukiga on põhjustatud kindlustusjuhtum Eesti, lepinguriigi või rahvusvahelise roheline kaardi süsteemiga ühinenud riigi territooriumil ning kindlustusandja suhtes on algatatud tema asukohariigi õiguses sätestatud kindlustustegevuse seaduse §-s 155 või 157 nimetatud menetlusele vastav menetlus, on kahjustatud isikul, kelle elu- või asukoht on Eestis, õigus esitada kahju hüvitamise nõue fondile.

(2) Fond teavitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõude saamisest viivitamata samas lõikes nimetatud kindlustusandjat või tema likvideerijat või haldurit direktiivi 2009/138/EÜ artikli 268 lõike 1 punktide e ja f tähenduses, samuti asutust, mis vastutab sellele kindlustusandjale tegevusloa väljastanud lepinguriigis käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul kahju hüvitamise eest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kindlustusandja, likvideerija või haldur teavitab fondi käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõude kindlustusandja poolt hüvitamisest kahjustatud isikule või sellest keeldumisest viivitamata.

(4) Fond esitab kahjustatud isikule kahju hüvitamise kohustuse olemasolu ja ulatuse kindlakstegemisel põhjendatud otsuse kahju täielikult või osalisest hüvitamise või hüvitamisest keeldumise kohta kohe, kui selleks on olemas vajalik teave, kuid hiljemalt kolm kuud pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõude saamist.

(5) Fond maksab kahjustatud isikule hüvitise viivitamata, kuid hiljemalt kolm kuud pärast käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud otsuse tegemist.

(6) Käesolevas paragrahvis sätestatud fondi kohustuste suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 48 lõikes 7 nimetatud lepingut, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/103/EÜ

artikli 10a lõike 13 ja artikli 25a lõike 13 alusel 2023. aasta ... [päev, kuu] lepinguriikide fondi ülesandeid täitvate asutuste vahel sõlmitud lepingut ning nimetatud direktiivi artiklit täpsustavat Euroopa Komisjoni delegeeritud õigusakti.

(7) Eesti kindlustusandja pankroti korral läheb fondile pärast kahju hüvitamist üle kahjustatud isiku kahju hüvitamise nõue. Fondi nõuet käsitatakse kindlustuslepingust tuleneva nõudena ja sellele kohaldatakse kindlustustegevuse seaduse § 171 sätteid.“;

49) paragrahv 55 tunnistatakse kehtetuks;

50) paragrahvi 57 täiendatakse punktidega 8–13 järgmises sõnastuses:

„8) sõiduki valdaja vastu, kui kahju põhjustati käesoleva seaduse § 5 alusel kindlustuskohustusest vabastatud sõidukiga;

9) asutuse vastu, mis vastutab lepinguriigis põhiasukohta omava ja seal kindlustatud sõidukiga põhjustatud kahju hüvitamise eest kindlustusandjale tegevusloa väljastanud lepinguriigis selle kindlustusandja käesoleva seaduse § 50¹ lõikes 1 nimetatud menetluse korral, kahjustatud isikule välja makstud hüvitise ulatuses;

10) Eesti kindlustusandja vastu käesoleva seaduse § 50¹ kohaselt makstud hüvitise ulatuses;

11) käesoleva seaduse §-des 53 ja 54 sätestatud isikute vastu Eesti kindlustusandja asemel § 50¹ kohaselt makstud hüvitise ulatuses;

12) spordiseaduse § 24¹ lõikes 2 sätestatud kindlustuslepingu või tagatiskokkuleppe olemasolu tagamata jätnud spordiürituse korraldaja või asjaomase spordialaliidu vastu, kui kahju on põhjustatud nimetatud spordiseaduse sätte kohaselt kindlustamata sõidukiga;

13) isiku vastu, kes vastutab käesoleva seaduse § 1 lõike 1³ punktis 2 sätestatud juhul sõidukiga kahju tekitamise eest.“;

51) paragrahvi 59 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „käesolevas jaos“ tekstiosaga „käesoleva seaduse § 26 lõikes 7 ja käesolevas jaos“;

52) paragrahvi 60 lõike 2 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Automaatne kindlustuskaitse liiklusregistris registreeritud lepinguta sõiduki, välja arvatud vanasõiduki ja võistlussõiduki suhtes tekib, kui:“;

53) paragrahvi 60 lõike 2 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks;

54) paragrahvi 60 lõiget 2 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

„2¹) lõpeb sõiduki suhtes sõlmitud leping;“;

55) paragrahvi 69 lõike 1 punktis 3 asendatakse tekstiosa „§-des 45 ja 46“ tekstiosaga „§-des 45, 46 ja 50¹“;

56) paragrahvi 69 lõiget 1 täiendatakse punktidega 7¹ ja 7² järgmises sõnastuses:

„7¹) teabe vahetamine ja koostöö korraldamine teiste lepinguriikide vastavate teabekeskuste, fondi ülesandeid täitvate lepinguriikide vastavate asutuste ning asutustega, mis vastutavad lepinguriigi kindlustusseltsi käesoleva seaduse § 50¹ lõikes 1 nimetatud menetluse korral kahju hüvitamise eest kindlustusandjale tegevusloa väljastanud lepinguriigis;

7²) kohustusliku liikluskindlustuse võrdluskalkulaatori väljatöötamine ja avalikustamine;“;

57) seadust täiendatakse §-ga 69¹ järgmises sõnastuses:

„§ 69¹. Liikluskindlustuse võrdluskalkulaator

Fond peab kohustusliku liikluskindlustuse võrdluskalkulaatorit halduslepingus sätestatud tingimustel.“;

58) paragrahvi 70 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

59) paragrahvi 71¹ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Fondil peavad käesolevast seadusest tulenevate kohustuste täitmiseks olema piisavad omavahendid.

(2) Fond peab omavahendite miinimumi arvutamisel arvestama kõigi teadaolevate ja planeeritavatest tegevustest tulenevate mõõdetavate riskidega, sealhulgas vähemalt kindlustusriski, tururiski, krediidiriski ja operatsiooniriskiga.

(3) Omavahendite arvutamisel lähtutakse Euroopa Komisjoni delegeeritud määrusest (EL) 2015/35, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II), (ELT L 12, 17.1.2015, lk 1–797), ja selles sätestatud solventsuskapitalinõude standardvalemistruktuurist ja metoodikast, võttes arvesse fondi tegevuse eripärasid.

(4) Fond esitab omavahendite arvutuse koos sisendite ja selgitustega Finantsinspeksioonile vähemalt üks kord aastas.“;

60) seaduse 6. peatükki täiendatakse §-dega 71² ja 71³ järgmises sõnastuses:

„**§ 71². Fondi liikmemaks**

(1) Fondi liikmemaksu arvutamise ja tasumise kord sätestatakse fondi põhikirjas, võttes arvesse, et liikmemaks peab olema piisav:

1) käesoleva seaduse § 71¹ lõikes 2 sätestatud omavahendite miinimumnõude täitmiseks ja
2) käesolevas seaduses ja põhikirjas sätestatud kohustuste täitmiseks ning sellega seotud kulude kandmiseks.

(2) Käesoleva seaduse §-s 50¹ sätestatud kindlustusandja maksejõuetuse riski katteks võib fond liikmemaksu koguda üksnes Eestis väljastatud tegevusloaga tegutsevate kindlustusandjatel.

§ 71³. Fondi õigused ja kohustused seoses maksejõuetu kindlustusandjaga

(1) Fond teavitab viivitamata kindlustusandja suhtes pädeva asutuse otsusest või toimingust käesoleva seaduse § 50¹ lõikes 1 nimetatud menetluse algatamiseks iga lepinguriigi asutust, mis vastutab kindlustusandja maksejõuetuse korral kahju hüvitamise eest kindlustusandjale tegevusloa väljastanud lepinguriigis.

(2) Käesolevast seadusest tuleneva fondi hüvitamise kohustuse täitmiseks fond:

1) teeb koostööd lepinguriikide vastavate teabekeskuste, fondi ülesandeid täitvate lepinguriikide vastavate asutustega ning asutustega, mis vastutavad kindlustusandjale tegevusloa väljastanud lepinguriigis kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkinud kahju hüvitamise eest kindlustusandja maksejõuetuse tõttu, samuti käesoleva seaduse § 50¹ lõikes 1 nimetatud kindlustusandja, likvideerija ja halduriga, liikmesriikides asjasse puutuvate pädevate asutustega ning Finantsinspeksiooniga;

2) osaleb läbirääkimistel ja sõlmib käesoleva seaduse § 48 lõikes 7 ja § 50¹ lõikes 6 nimetatud lepinguid, samuti muid koostöökokkuleppeid fondi töö paremaks korraldamiseks ja eesmärkide saavutamiseks;

- 3) teeb asjaomaste asutustega koostööd, sealhulgas käesoleva seaduse § 50¹ lõikes 6 nimetatud lepingute ja õigusakti alusel, ja vahetab nendega teavet, sealhulgas nõuete üksikasjade kohta;
- 4) tagab piisavate rahaliste vahendite olemasolu fondi hüvitamise kohustuse, sealhulgas koostöölepingute täitmiseks.

(3) Fond, saanud tagasinõude seoses Eesti kindlustusandja käesoleva seaduse § 50¹ lõikes 1 nimetatud menetlusega teise lepinguriigi asutuselt, mis vastutab kahju hüvitamise eest kahjustatud isiku elu- või asukohariigis, hüvitab Eestis põhiasukohta omava ja Eestis kindlustatud sõidukiga Eesti, lepinguriigi või rahvusvahelise rohelise kaardi süsteemiga ühinenud riigi territooriumil toimunud kindlustusjuhtumi tagajärjel tekitatud kahju kahjustatud isikule välja makstud kindlustushüvitise ulatuses. Fond täidab kohustuse mõistliku aja jooksul, kuid mitte hiljem kui kuus kalendrikuud pärast tagasinõude saamist, kui tagasinõude esitanud lepinguriigi asutusega ei ole kokku lepitud teisiti.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud koostöö ja tagasinõuete suhtes kohaldatakse muu hulgas käesoleva seaduse § 50¹ lõikes 6 nimetatud lepinguid ja õigusakti.

(5) Fond avaldab oma kodulehel info kahjustatud isiku nõudeõiguse kohta kindlustusandja maksejõuetuse korral.“;

61) paragrahvi 72 lõiget 1 täiendatakse punktidega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„1¹) automaatse liikluskindlustuse rakendamine;

1²) kindlustuskohustusest vabastuste kohta arvestuse pidamine;“;

62) paragrahvi 72 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) kindlustuskohustuse täitmise, liikluskindlustuse olemasolu ja kindlustuskohustusest vabastuse kehtivuse kontrollimine;“;

63) paragrahvi 73 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) sõlmitud lepingute ja automaatse liikluskindlustuse kohta;“;

64) seadust täiendatakse §-ga 74¹ järgmises sõnastuses:

„§ 74¹. **Fondi kohustus esitada registrisse andmeid**

Fond on kohustatud esitama registrisse andmed:

1) sõlmitud piirikindlustuslepingu ja selle kinnituseks väljastatud poliisi kohta;

2) automaatse liikluskindlustuse kohta;

3) piirikindlustuse lepingust taganemise, lepingu ülesütlemise või lepingu muutmise kohta;

4) talle edastatud liiklusõnnetuste kohta, sealhulgas fondi hallatava digitaalse liiklusõnnetuste süsteemi kaudu edastatud liiklusõnnetuste teadete kohta;

5) kahju hüvitamise või hüvitamisest keeldumise otsuse kohta;

6) fondi esitatud tagasinõude kohta;

7) kindlustusjuhtumi tõttu hävinud sõiduki kohta.“;

65) paragrahvi 75 lõiget 3 täiendatakse pärast tekstiosa „vastutavate kasutajate,“ tekstiosaga „kasutajate,“;

66) paragrahvi 75 lõige 7 tunnistatakse kehtetuks;

67) paragrahvi 76 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 76. **Andmete väljastamine kahjustatud isikule, kindlustusvõtjale ja teistele isikutele**“;

68) paragrahvi 76 lõike 1 punktis 4 asendatakse tekstiosa „§-s 5“ tekstiosaga „§ 5 punktis 3“;

69) paragrahvi 76 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kindlustusvõtja taotlusel väljastab registri vastutav töötleja talle tõendi tema põhjustatud või temaga seotud sõidukiga põhjustatud kindlustusjuhtumite või nende puudumise kohta (edaspidi ka *kahjunõuete ajaloo tõend*). Kahjunõuete ajaloo tõendi vorm, selle allkirjastamise või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitamise nõue ja sellel kajastatav kindlustusjuhtumi andmete koosseis sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2021/2118 artiklis 16 nimetatud Euroopa Komisjoni rakendusaktiga kahjunõuete ajaloo tõendi näidisvormi kujul.“;

70) paragrahvi 76 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Registri vastutav töötleja teeb koostööd teiste lepinguriikide Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/103/EÜ artiklis 23 osutatud teabekeskustega ja teiste lepinguriikide fondi ülesandeid täitvate asutustega ning tagab, et neile oleks kättesaadav oma ülesannete täitmiseks vajalik teave, sealhulgas nimetatud direktiivi artikli 23 kohaselt lähetatud sõiduki kohta.“;

71) paragrahvi 77 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule on fondil õigus andmeid töödelda automaatse liikluskindlustuse rakendamiseks, liikluskindlustuse statistika ja uuringute tegemiseks ning muude käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks.“;

72) paragrahvi 80 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Politseiametnik või abipolitseinik ei luba Eestisse siseneda sõidukiga, millel puudub kehtiv liikluskindlustus.“;

73) paragrahvi 80 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Lepinguriigis põhiasukohta omava, samuti lepinguriigi kaudu Eestisse siseneva või Eestist lepinguriiki väljuva kolmanda riigi sõiduki kontrollimine üksnes liikluskindlustuse olemasolu kindlakstegemise eesmärgil ei ole lubatud, välja arvatud juhul, kui selline kontroll toimub üldise liiklusjärelvalve raames numbrimärgi automaatse tuvastamise või muu samalaadse teisaldatava või statsionaarse tehnilise vahendi abil, mis ei eelda sõidukite peatamist või peatumist. Kontrollitavaid ei kohelda ebavõrdselt sõiduki põhiasukoha riigist tulenevalt. Kontroll peab olema vajalik ja proportsionaalne taotletava eesmärgi saavutamiseks. Ebavõrdsed kohtlemisena ei käsitata andmete kättesaadavusest tulenevaid erisusi.“;

74) paragrahvi 80 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Liikluskindlustuse olemasolu kontrollimisel numbrimärgi automaatse tuvastamise või muu samalaadse teisaldatava või statsionaarse tehnilise vahendi abil kogutud andmeid töödeldakse liiklusseaduse § 199 lõikes 2 nimetatud andmekogus ning politsei ja piirivalve seaduse §-s 8 nimetatud politsei andmekogus liikluskindlustuseta sõidukite, sealhulgas välisriigis põhiasukohta omavate sõidukite, juhtimise vähendamise ja tõkestamise eesmärgil.

(5) Sõiduki kontrollimisel üksnes liikluskindlustuse olemasolu kindlakstegemiseks võib andmeid töödelda kuni liikluskindlustuse olemasolu kindlakstegemiseni, kuid mitte kauem kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud andmekogude põhimäärustes sätestatud tähtaegadeni, misjärel tuleb andmed kustutada või tagada nende töötlemine viisil, mis ei võimalda andmesubjekti tuvastada, välja arvatud juhul, kui tegemist on tõendiga süüteomenetluses.“;

75) paragrahvi 81 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Liikluskindlustuseta sõiduki juhtimise eest või välisriigis põhiasukohta omava sõiduki või liiklusregistris registreerimise kohustuseta sõiduki juhi poolt riiklikku järelvalvet teostavale

politseiametnikule või abipolitseinikule liikluskindlustuse olemasolu tõendava dokumendi esitamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.“;

76) paragrahvi 83 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 83. Kindlustusjuhtumile kohaldatav õigusakti redaktsioon

(1) Kindlustusjuhtumile kohaldatakse kindlustusjuhtumi toimumise ajal kehtinud liikluskindlustuse seadust ja käesoleva seaduse § 25 lõikes 4 nimetatud Euroopa Komisjoni delegeeritud õigusakti, arvestades käesolevas peatükis sätestatud erisusi.“;

77) seadust täiendatakse §-ga 85² järgmises sõnastuses:

„§ 85². Üleminekusätted käesoleva seaduse 2023. aasta ... vastu võetud redaktsiooni kohta

(1) Käesoleva seaduse § 50¹, § 57 punkte 8 ja 9, § 69 lõiget 7¹ ja § 71¹–71³ kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/103/EÜ artikli 10a lõike 13 ja artikli 25a lõike 13 alusel lepinguriikide fondi ülesandeid täitvate asutuste vahel lepingu sõlmimisest või nimetatud direktiivi artiklit täpsustavat Euroopa Komisjoni delegeeritud õigusakti kohaldamise kuupäevast alates.

(2) Fond avaldab oma kodulehel info käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lepingu sõlmimise ja Euroopa Komisjoni õigusakti rakendamise algusaja kohta.“;

78) paragrahvi 85² lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Fond avaldab oma kodulehel info käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 nimetatud lepingute sõlmimise ja Euroopa Komisjoni õigusaktide kohaldamise algusaja kohta.“;

79) paragrahvi 85² täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva seaduse § 13¹ ja § 76 lõiget 4 kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2021/2118 artiklis 16 nimetatud Euroopa Komisjoni rakendusakti kohaldamise kuupäevast alates. Kuni nimetatud kuupäevani kohaldatakse enne 2024. aasta 23. aprilli kehtinud käesoleva seaduse § 76 lõike 4 redaktsiooni.“;

80) paragrahvi 85² täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Kui sõiduki kindlustamisele on enne 2024. aasta 1. juulit rakendunud vahetult enne nimetatud kuupäeva kehtinud käesoleva seaduse §-s 6 nimetatud kindlustuskohustuse erisus, kohaldatakse vahetult enne nimetatud kuupäeva kehtinud käesoleva seaduse § 6, § 36 lõigete 2 ja 3, § 45 lõike 1, § 55 ning § 60 lõike 2 punkti 2 redaktsioone.“;

81) seaduse normitehnilises märkuses asendatakse tekstiosa „kodifitseeritud versioon (ELT L 263, 07.10.2009, lk 11–31)“ tekstiosaga „(ELT L 263, 07.10.2009, lk 11–31), muudetud direktiiviga (EL) 2021/2118 (ELT L 430, 02.12.2021, lk 1–23)“;

82) seaduse lisa tunnistatakse kehtetuks.

§ 2. Kindlustustegevuse seaduse muutmise

Kindlustustegevuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 9 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatule käsitatakse kindlustusriski asukohariigina kohustusliku liikluskindlustuskaitse eest vastutava isiku valikul ka riiki, kus seni

oli kantud registrisse või kuhu toimetatakse või on toimetatud maismaasõiduk Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/103/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse ja sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmise kohta (ELT L 263, 07.10.2009, lk 11–31) artikli 15 lõike 1 kohaselt.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/103/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse ja sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmise kohta (ELT L 263, 7.10.2009, lk 11–31), muudetud direktiiviga (EL) 2021/2118 (ELT L 430, 02.12.2021, lk 1–23)“.

§ 3. Liiklusseaduse muutmine

Liiklusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 33 lõike 2 punkt 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„9) kui sõiduki suhtes on kohustuslik sõlmida vastutuskindlustusleping, enne sõidu alustamist veendumata sõiduki suhtes sõlmitud kohustusliku vastutuskindlustuslepingu kehtivuses (edaspidi *liikluskindlustuse leping*) ja selle alusel väljastatud poliisi olemasolus või automaatse liikluskindlustuse kehtivuses;“;

2) paragrahvi 81 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Sõiduki suhtes tuleb sõlmida liikluskindlustuse leping või sõiduki kasutamisel peab sõiduki suhtes kehtima automaatne liikluskindlustus liikluskindlustuse seaduses sätestatud tingimustel.“;

3) paragrahvi 193¹ lõiget 1 täiendatakse pärast tekstiosa „käesoleva seaduse §-des 221 ja 227“ tekstiosaga „ning liikluskindlustuse seaduse §-s 81“;

4) paragrahvi 199 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „õigusrikkumiste“ sõnadega „ja nende tuvastamiseks vajalikke“;

5) paragrahvi 200³ lõiget 2 täiendatakse punktiga 10 järgmises sõnastuses:

„10) liikluskindlustuse seaduse alusel kindlustuskohustusega hõlmatud sellise sõiduki liikluses kasutamise korral, millel ei ole kohustuslikku liikluskindlustust või automaatset liikluskindlustust või mille juht jätab liikluskindlustuse olemasolu kontrollimisel esitamata liikluskindlustuse olemasolu tõendava dokumendi.“.

§ 4. Spordiseaduse muutmine

Spordiseaduse 3. peatükki täiendatakse §-ga 24¹ järgmises sõnastuses:

„§ 24¹. Motospordiürituse korraldamise nõuded

(1) Üksnes mootori jõul maismaal liikuvate sõidukitega sportimiseks ja selle edendamiseks loodud käesoleva seaduse § 4 punktis 3 nimetatud üle-eestiline spordialaliit näeb juhendiga ette nimetatud sõidukite spordiüritustel ja -tegevustes, mis hõlmavad võidusõite, võistlusi, koolitust, katsetusi ja esitlusi piiratud ja tähistatud alal, korraldaja või mis tahes muu isiku poolt kindlustuslepingu või tagatiskokkuleppe sõlmimise, mis katab mis tahes kolmandale isikule, sealhulgas pealtvaatajatele ja muudele kõrvalseisjatele tekitatud kahju hüvitamise.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kindlustuslepingu või tagatiskokkuleppe olemasolu tagab spordiürituse või -tegevuse korraldaja.“.

§ 5. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 1 punktid 14, 69, 78 ja 79 jõustuvad 2024. aasta 23. aprillil.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 9, 37, 45, 49, 53, 54 ja 80 jõustuvad 2024. aasta 1. juulil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2023

Algatab Vabariigi Valitsus 2023

(allkirjastatud digitaalselt)